

**Klagenemnda
for offentlige anskaffelser**

Innklagede gjennomførte en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av blant annet videokonferanseapparater. I konkurransegrunnlaget var det angitt at "leverandøren skal kunne levere utvidelse av eksisterende konferansebro, type Tandberg MPS". Spesifikasjonen innebar at det bare kunne leveres utstyr fra Tandberg. Klagenemnda kom til at slik saken var opplyst, forelå det ikke grunnlag til å konstatere brudd på forskrift om offentlige anskaffelser § 5-2(2).

Klagenemndas avgjørelse 5. desember 2005 i sak 2005/249

Klager: Arcit AS

Innklaget: Rikstrygdeverket

Klagenemndas medlemmer: Jens Bugge, Kai Krüger, Andreas Wahl

Saken gjelder:

Tekniske spesifikasjoner.

Bakgrunn:

- (1) Rikstrygdeverket (heretter kalt innklagede) har gjennomført en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av telefoniutstyr og tilhørende støttesystemer. Konkurransen omfatter en opsjon på kontaktsenter og tilleggsutstyr til videokonferanseapparater.
- (2) I konkurransegrunnlagets bilag 1A punkt 2.3.8 fremgår det:

"En oversikt over det som ble anskaffet og installert finnes i tabellen under. I samband med anskaffelsen av konferanseenheter valgte etaten å investere i en konferansebro med tilhørende administrasjonsverktøy av typen Tandberg TMS. Konferansebroen og administrasjonsverktøyet skal benyttes i fremtiden og alle nyanskaffelser av systemer/enheter må kunne administreres via TMS. Leverandøren skal også kunne bidra med utvikling av videokonferanseløsningen (TMS, MPS og endepunkter) som eksempelvis streaming."
- (3) I kravspesifikasjonen for opsjon for videokonferanseutstyr inntatt i bilag 1A punkt 7, står det i punkt 7.5.1 bokstav L:

"Leverandøren skal kunne levere utvidelse av eksisterende konferansebro, type Tandberg MPS, med kommunikasjon for opptil 128+128 endepunkter (pr i dag er det 32+32 endepunkter). Dette skal prissettes i forhold til antall lokasjoner."

Kunden har et mål om å knytte alle endepunkter for videokonferanse til eksisterende konferansebro.”

- (4) Arcit IKT (heretter kalt klager), som er leverandør av Sony videokonferansutstyr, gjorde henvendelser til aktuelle leverandører for å gi tilbud om å være underleverandør på leveransen av videokonferanseutstyret, men fikk ingen underleveranser da leverandørene ønsket å benytte Tandberg videokonferanseutstyr.
- (5) Innklagede har forklart at det ønskes en utvidelse av den eksisterende videokonferansebroen og at det da var nødvendig på grunn av kompatibilitet å etterspørre Tandbergprodukter i konkurransegrunnlaget. Klager har forklart at innklagede kan få dekket sitt behov på samme måte dersom innklagede i stedet for å utvide eksisterende konferansebro, skaffer flere separate konferansebroer. De ulike konferansebroene kommuniserer uproblematisk med hverandre. Dette kan sammenlignes med det å ringe fra en mobiltelefon fra Nokia til en mobiltelefon fra Siemens. Dette er ikke bestridt av innklagede. Innklagede kan da også fortsette å benytte den eksisterende konferansebroen.

Anførsler:

Klagers anførsler:

- (6) Innklagede har brutt regelverket for offentlige anskaffelser.
- (7) Innklagedes konkurransegrunnlag peker i sin helhet innen området videokommunikasjon mot Tandberg og denne produsentens forhandlere. Konkurransegrunnlaget innebærer en klar preferanse for Tandbergprodukter og utelukker utstyr fra konkurrerende merker. Dette selv om alle enheter som skal anskaffes vanskelig kan kommunisere via den single konferansebroen som er anskaffet. Klager mener det er oppsiktsvekkende at innklagede velger å unnlate å nevne at det også eksisterer Sony i RTVs nett da det pågår en test parallelt med Tandberg og Sony i innklagedes nett pr dags dato. Testen har påvist store forskjeller både teknisk og prismessig. Konkurransegrunnlaget medfører at det er sluttleverandøren Tandberg som kan velge å differensiere priser samt hvem som kan tilby disse produktene. Dette vil lede til styrt prissetting og ikke en reell konkurransesituasjon.
- (8) Utstyret som innklagede tidligere har anskaffet, har på grunn av åpne standarder ingen kompatibilitetsproblemer mot konferansebroer av andre fabrikater enn Tandberg. Dette innebærer at enheten ikke må utvides for fortsatt å kunne benyttes. Innklagede kan velge en løsning der konferansebroer av ulike merker kommuniserer med hverandre. Det er normalt å ha flere ulike modeller/fabrikater geografisk spredt i egen organisasjon. Ved å utforme de tekniske spesifikasjonene på den måten innklagede har gjort, utelukker innklagede konkurranse på en uberettiget måte.

Innklagedes anførsler:

- (9) Innklagede bestrider ikke at det kun er Tandbergutstyr som er kompatibelt med eksisterende videokonferansebro. Forholdet innebærer imidlertid ikke et regelbrudd. Det eksisterende videokonferanseutstyret har en verdi på ca. 3 millioner kroner, mens opsjonens verdi er anslått til ca. 2 millioner kroner. Det er da vanskelig å forsvare en full utskiftning av utstyret.

- (10) Hvilken anskaffelsesstrategi innklagede har valgt, ligger innenfor det innkjøpsfaglige skjønnet som bare i begrenset grad kan overprøves av klagenemnda. Det innkjøpsfaglige skjønnet som er utøvd, er i samsvar med anskaffelsesregelverket.

Klagenemndas vurdering:

- (11) Klager er potensiell underleverandør for videokonferanseutstyr til tilbyderne i konkurransen. Innklagede har ikke bestridt at klager har rettslig klageinteresse. Hensett til bakgrunnen for klagen, jfr. premiss 4, legger klagenemnda til grunn at klager har saklig klageinteresse. Klagen er rettidig. Forskriftens del I og II kommer til anvendelse.

- (12) Forskrift om offentlige anskaffelser § 5-2(2) lyder:

”Det kan ikke benyttes tekniske spesifikasjoner som omtaler varer av et bestemt fabrikat eller opprinnelse, eller angir en særlig produksjonsmetode, dersom dette favoriserer enkelte foretak. En slik spesifisering kan likevel foretas når kontraktsgjenstanden berettiger det. Det er heller ikke tillatt å angi varemerker, patenter eller typer. Kan kontraktsgjenstanden ikke beskrives tilfredsstillende på annen måte, er det likevel tillatt å bruke slik angivelse når den er ledsaget av ordene ”eller tilsvarende”. ”

- (13) Innklagede har i konkurransegrunnlaget fastsatt at ”leverandøren skal kunne levere utvidelse av eksisterende konferansebro, type ”Tandberg MPS”. Det er fra innklagedes side erkjent at dersom anskaffelsen av videokonferanseutstyr skal foretas gjennom en ”utvidelse av eksisterende konferansebro”, forutsetter dette leveranse av Tandbergprodukter. Konkurransegrunnlagets formulering innebærer dermed at det i realiteten henvises til et bestemt fabrikat. Utgangspunktet er at en slik angivelse ikke kan benyttes med mindre ”kontraktsgjenstanden berettiger det”. I dette tilfellet har innklagede definert sin anskaffelse med utgangspunkt i en eksisterende utstyrsbeholdning av betydelig omfang, som man ikke kan forvente utskiftet. Skulle man unngå binding til Tandberg, måtte anskaffelsen ha åpnet for levering av noe mer og annet, nemlig konferansebroer som kan kommunisere med Tandberg MPS i motsetning til å bygge ut eksisterende konferansebro. Klagenemnda har ikke grunnlag for å overprøve innklagedes skjønn på dette IT-faglige område, og innklagedes valg av løsning fremstår som berettiget. Slik saken er opplyst for klagenemnda, er det dermed ikke grunnlag for å underkjenne innklagedes innkjøpsfaglige vurdering av hvilket konsept som skulle legges til grunn for anskaffelsen.

Konklusjon:

Rikstrykdeverket har ikke brutt forskrift om offentlige anskaffelser § 5-2(2).

Klagenemnda,
5. desember 2005

Andreas Wahl